

צחק רבין - הנאום האחרון

להלן נאומו האחרון של ראש הממשלה, יצחק רבין, בעצרת השלום, כיכר מלכי ישראל בתל אביב:

"תרשו לי לומר, שאני גם מתרגש. אני רוצה להודות לכל אחת ואחד מכם, שהתייצב כאן כנגד האלימות ובעד השלום. הממשלה הזו, שיש לי זכות לעמוד בראשה, יחד עם חברי שמעון פרס, החליטה לתת הזדמנות לשלום, לשלום שיפתור את מרבית בעיות מדינת ישראל. הייתי איש צבא 72 שנים. נלחמתי כל עוד לא היה סיכוי לשלום. אני מאמין שיש סיכוי לשלום, סיכוי גדול וחייבים לנצל אותו למען אלה שעומדים פה, למען אלה שאינם עומדים פה, והם רבים בעם.

"תמיד האמנתי שמרבית העם רוצה בשלום, מוכן ליטול סיכון לשלום. ואתם כאן, בהתייצבותכם בעצרת הזו, מוכיחים עם רבים אחרים, שלא הגיעו לכאן, שהעם באמת רוצה בשלום ומתנגד לאלימות. אלימות היא כרסום יסוד הדמוקרטיה הישראלית. יש לגנות אותה, להוקיע אותה, לבודד אותה. זו לא דרכה של מדינת ישראל. יש דמוקרטיה, יכולות להיות מחלוקות, אך הכרעה תהיה בבחירות דמוקרטיות, כפי שהיו ב-29' ונתנו לנו את המנדט לעשות את מה שאנו עושים ולהמשיך בכך.

"אני רוצה לומר, שאני גאה בכך שהופיעו ויפיעו כאן נציגי המדינות שאנו חיים אתן בשלום: מצרים, ירדן ומרוקו, שפתחה לנו את הדרך לשלום. אני רוצה להודות מפה לנשיא מצרים, למלך ירדן, למלך מרוקו, שהם מופיעים כאן ומביעים את שותפותם אתנו בצעידה לשלום, אבל מעל לכל - עם ישראל בשלוש השנים ויותר של קיום הממשלה הזו הוכיח, שניתן להגיע לשלום; שהשלום נותן פתח לכלכלה וחברה מתקדמת; שהשלום הוא באמת לא רק בתפילות. הוא קודם כל בתפילות, אבל הוא שאיפת העם היהודי. שאיפה אמיתית לשלום.

"יש אויבים לשלום, המנסים לפגוע בנו במטרה לטרפד את השלום. אני רוצה לומר, בלי כחל ושרק: מצאנו שותף לשלום גם בין הפלשתינאים - את אש"ף שהיה אויב והפסיק טרור. בלי שותפים לשלום אין שלום. נתבע ממנו למלא את חלקו בשלום, כשם שאנו נמלא את חלקנו בשלום, כדי לפתור את המרכיב המסובך, הארוך, הטעון רגשות יותר מכל, בכל הסכסוך הערבי הישראלי: הפלשתינאי-ישראלי.

"זה כרוך בקשיים, גם במכאובים. אין דרך לישראל בלי מכאובים. עדיפה דרך השלום מאשר דרך

המלחמה. אומר לכם את זאת מי שהיה איש צבא ושר ביטחון, ורואה את כאבי המשפחות של חיילי צה"ל. למענם, למען בנינו ונכדינו, במקרה שלי, אני רוצה שהממשלה הזאת תמצה כל שמץ, כל אפשרות, לקדם ולהגיע לשלום כולל. גם עם סוריה תהיה אפשרות להגיע לשלום. עצרת זו חייבת לשדר לציבור הישראלי, לציבור היהודי בעולם, לרבים רבים בעולם הערבי ובעולם החיצוני, שעם ישראל רוצה בשלום, תומך בשלום - ועל כך תודה רבה לכם

4.11.95 י"א חשוון, התשנ"ו